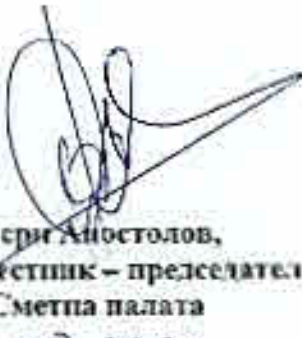

ОДОБРИЛ:

Valeri Apostolov,
заместник – председател
на Сметна палата

18.05.2013г.

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0100009913

за извършен финансов одит на годишния финансов отчет за 2012 г.
на Националният осигурителен институт

София, 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Част първа	4
ВЪВЕДЕНИЕ	4
I. Основание за извършване на одита	4
II. Предмет на одита.....	4
III. Одитиран период.....	4
Част втора.....	4
КОНСТАТАЦИИ	4
I. Съответствие на формата, съдържанието и представянето на годишния финансов отчет с нормативните изисквания.	5
II. Годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета на НОИ, фонд „ГВРС“ и извънбюджетните сметки и фондове	6
I. Бюджет	6
1.1. Приходи.....	6
1.2. Трансфери	7
1.3. Разходи	7
1.4. Операции с финансови активи и пасиви	8
2. Извънбюджетни сметки и фондове	8
III. Баланс към 31.12.2012 г.	9
1. Актив	10
2. Пасив	12
3. Задбалансови активи и пасиви	13
4. Инвентаризация.....	13
Част трета	14
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	14

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БНБ	Българска народна банка
Дирекция „ФСД“	Дирекция „Финансово-счетоводна дейност“
ГФО	Годишен финансов отчет
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДЦК	Държавни ценни книжа
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗБДОО	Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗКПО	Закон за корпоративното подоходно облагане
ЗДФЛ	Закон за данък върху доходите на физическите лица
ЗСч	Закон за счетоводството
ИБСФ	Извънбюджетните сметки и фондове
КСО	Кодекс за социално осигуряване
МОЛ	Материално отговорно лице
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция по приходите
НДМА	Нематериални дълготрайни активи
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НОИ	Национален осигурителен институт
НС	Надзорен съвет на НОИ
ОКИБ	Отчетът за касовото изпълнение на бюджета
ПМС	Постановление на министерски съвет
ПРО ЕАД	„Профилактика рехабилитация и отдих“ ЕАД
РУ „СО“	Районно управление „Социално осигуряване“
СБП	Сметководител на бюджетните предприятия
СП	Сметна палата
СУ „СО“	Столична управление „Социално осигуряване“
УчПФ	Учителски пенсионен фонд
Фонд „ГВРС“	Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“
ЦУ	Централно управление на НОИ

Част първа ВЪВЕДЕНИЕ

Одитът се извърши на приложния годишен финансов отчет на Националният осигурителен институт (НОИ), включващ баланси към 31.12.2012 г., годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове, както и приложенията към тях, изготвени съгласно изискванията на приложимата обща рамка на финансово отчитане.

I. Основание за извършване на одита

Одитът се осъществи на основание чл. 53, ал. 1 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2013 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-1-099 от 22.03.2013 г. на заместник-председателя на Сметната палата.

II. Предмет на одита

Предмет на одита е финансов одит годишния финансов отчет (ГФО) за 2012 г. на НОИ.

III. Одитиран период

Одитираният период е от 01.01.2012 г. до 31.12.2012 г.

Част втора КОНСТАТАЦИИ

Националният осигурителен институт (НОИ) е бюджетно предприятие, което управлява държавното обществено осигуряване (ДОО). Функциите и основните му дейности са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Средствата по бюджета на НОИ се формират от осигурителни вноски за сметка на работодателите и работниците, които се събират от Националната агенция по приходите (НАП); подгънания от ревизионни актове за начет: приходи от услуги, извършвани от НОИ на основание КСО¹ и други педанъчни приходи, които се събират чрез 28-те териториални подразделения - 27 Районни управлениия „Социално осигуряване“ (РУ „СО“), Столично управление „Социално осигуряване“ (СУ „СО“), и Централно управление (ЦУ) на НОИ. За финансиране на част от разходите на държавното обществено осигуряване със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за 2012 г. са предвидени и трансфери от централния бюджет. Основната дейност по отношение на разходите на НОИ е изплащането на пенсията (и т.ч. и пенсията по международни спогодби), както и на краткосрочните обезщетения по КСО, и плащания за профилактика, рехабилитация и отпих.

Годишният финансов отчет (ГФО) за 2012 г. на НОИ е обобщение на отчетите на 28-те териториални подразделения - второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и ЦУ на НОИ.

Руководството на НОИ е отговорно за вярното и честно представяне на информацията във финансовия отчет за 2012 г. и в съответствие с приложимата рамка за финансово отчитане, както и за системата на вътрешния контрол, необходима за изготвянето на финансовия отчет без съществени отклонения, независимо дали се дължат на измама или грешка.

¹ чл. 20, ал. 2, т. 5, 6, 7, 8 – ал. 2 Средствата в бюджета на НОИ се формират от: т. 5 приходи от приходи на осигурителни книжки, издавателски картони и формуляри – утвърдени образци от управителя на НОИ; т. 6 приходи от такси за проверка на прокси на документи, издадени от НОИ; т. 7 приходи от такси за издаване на удостоверения; т. 8 приходи и доходи от собственост и недвижими имоти.

Извършената проверка² на дадена преспорька при финансов одит – текущ контрол към 30.06.2012 г. на НОИ за прилагане на единен подход в системата на НОИ при въвеждане на информация в счетоводната програма установи, че преспорьката е изпълнена.

1. Съответствие на формата, съдържанието и представянето на годишния финансов отчет с нормативните изисквания.

Годишният финансов отчет за 2012 г. на НОИ съдържа елементите, определени със заповед³ на министъра на финансите – баланс, отчет за касово изпълнение на бюджета (ОКИБ), отчет за касовото изпълнение на извънбюджетните сметки и фондове към 31.12.2012 г., и приложения.

Предварителният вариант на отчета за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове на НОИ към 31.12.2012 г. е представен в Сметната палата⁴ в срока, определен в указанията⁵ на Министерство на финансите (МФ).

Окончателният вариант на отчета е представен в Сметната палата⁶ при спазване на тридневния срок от получаване на писмото⁷ с допълнителни указания на МФ.

При проверката⁸ за пълнота и съответствие за елементите на отчета за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове на НОИ към 31.12.2012 г. се установи, че с изключение на непълноти в информацията в разшифровката за натуралните показатели си спазват указанията⁹ на МФ за комплектоване на отчета. По време на одита на одитния скип е предоставена актуализирана разшифровка по подпараграфите.

Пълностите по бивкови сметки (формуляр НАЛ-3, обобщен) на НОИ към 31.12.2012 г. са заверени на 29.01.2013 г. от управление „Фискални услуги“ при БНБ, в съответствие със срока, определен в указанията¹⁰ на МФ. Пълностите¹¹ на парични средства са вярно и точно отчетени във финансовия отчет към 31.12.2012 г. на НОИ.

Балансът и сборните оборотни ведомости на НОИ към 31.12.2012 г. са представени в Сметната палата¹² при спазване на определения в указанията¹³ на МФ срок. Спазени са процедурите, определени в ДДС №14/21.12.2012 г. на МФ относно годишното счетоводно приключване на сметките за 2012 г.

Формата, съдържанието и комплектоването на годишния финансов отчет за 2012 г. на НОИ са в съответствие с дадените указания на МФ.

¹ Одитно доказателство № 1

² Заповед № ЗМФ-60 от 20.01.2009 г. на министъра на финансите.

³ вх. № 33-03-19/22.02.2013 г. на Сметна палата.

⁴ Съгласно т. 20 от ДДС № 12 от 21.12.2012 г. срока, определен на НОИ за представяне на отчета е 3 работни дни след определения срок - 20.02.2013 г.

⁵ вх. № 33-03-24/12.03.2013 г. на Сметна палата.

⁶ вх. № 33-01-13/07.03.2013 г. на МФ и вх. № 94-04-36/08.03.2013 г. на НОИ

⁷ Одитно доказателство № 2

⁸ ДДС № 12 от 21.12.2012 г. за изпитването и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове към 31.12.2012 г.

⁹ т. 23, от ДДС № 12 от 21.12.2012 г. относно изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове към 31.12.2012 г. Паравотсигнатите разпоредители с бюджетни кредити предоставят в БНБ обобщеният формуляр НАЛ-3 за системата си за заверка преди приключване на окончателната обработка на обобщените си отчети, но не по-късно от 30.01.2013 г.

¹⁰ Одитно доказателство № 3

¹¹ вх. № 33-03-24/12.03.2013 г. на Сметна палата.

¹² Съгласно т.17.1.1. от ДДС № 14 от 21.12.2012 г. срока, определен на НОИ за внасяне на сборните оборотни ведомост и другата отчетна информация към 31.12.2012 г. се изчислява в срока по т. 20 от ДДС № 12/2012 г.

Ръководител на одитния скип:

II. Годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета на НОИ, фонд „ГВРС“ и извънбюджетните сметки и фондове

Със Закона за бюджета на ДОО (ЗБДОО) за 2012 г. са приети приходите и разходите за дейността на НОИ.

През 2012 г. по предложение на управителя на НОИ Надзорният съвет (НС) е одобрил промени по отделни параграфи на разходите, без да се превишава общият им размер, одобрен със ЗБДОО за 2012 г.

Корекциите¹⁴ по бюджета на НОИ, извършени на основание решения¹⁵ на НС са:

1. Намаление с 1 368 527 лв. на средствата по подпараграф 01-01 „Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения“ и увеличение по параграф 05-00 „Задължителни осигурителни вноски от работодателя“;

2. Намаление с 11 000 лв. на средствата по подпараграф 10-20 „Разходи за външни услуги“ и увеличение по параграф 46-00 „Разходи за членски внос и участие в петърговски организации и дейности“.

Спазена е разпоредбата¹⁶ на § 1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗБДОО за 2012 г., като извършените корекции са по отделни параграфи на разходите, без да се превишава общият им размер.

Корекциите на първоначално утвърдения бюджет са законосъобразни. Извършените вътрешни промени са в рамките на утвърдения бюджет и в съответствие с изискванията на Закона за бюджета на ДОО.

I. Бюджет

Представени са два отчета – ОКИБ на НОИ и ОКИБ на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ („ГВРС“) към 31.12.2012 г.

1.1. Приходи

Отчетените приходи по ОКИБ на НОИ към 31.12.2012 г. са в размер на 3 853 580 653 лв. Приходите са формирани от осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване, глоби, санкции и наказателни лихви, приходи и доходи от собственост и други пеланъчни приходи.

При проверката на приходите се установи:

а) Правилно са отчетени осигурителните вноски за държавно обществено осигуряване в размер на 3 832 294 445 лв. по параграф 08-00 „Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване“;

б) Постъпилите суми от пачети и лихви по ренизионни актове за начет в размер на 13 486 137 лв. правилно са отчетени по подпараграф 28-02 „Глоби, санкции и наказателни лихви“;

в) Правилно е отчетен пачиселеният и внесен данък върху приходите от стопанска дейност по подпараграф 37-02 „Внесен данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия (-)“ със знак минус, съгласно указанията¹⁷ на МФ. При пачиселване на данъка е спазена, определената със ЗКПО¹⁸ данъчна ставка и е изготвена и

¹⁴ Одитно доказателство № 4

¹⁵ Протокол № 8/19.07.2012 г. и № 12/13.12.2012 г.

¹⁶ § 1 от ПРЗ на ЗБДОО за 2012 г. Надзорният съвет по предложение на управителя на НОИ одобрява необязателните промени по отделни параграфи на разходите, без да се превишава общият им размер, одобрен с този закон, като това не се отнася за сумите за сметки на републиканския бюджет и за разходите, формиращи от НОИ по силата на други нормативни актове и проекти на Кодекса за социално осигуряване, които се финансират с трансфери, непредвидени в този закон, и които не водят до влошаване на баланса на държавното обществено осигуряване. Тези разходи се отчетат в бюджета на НОИ и с тях може да бъдат превишени разходите по бюджета му.

¹⁷ § 7.12. от ДДС № 20/14.12.2004 г. - Платеният от бюджетните предприятия данък върху приходите от стопанска дейност се отразява и намаляване на приходите § 37-02.

¹⁸ чл. 250 от ЗКПО, ал. (1) Данъчната ставка на данъка върху приходите е 3 на сто.

Ръководител на одитния екип:

представена в ИАП годишна данъчна декларация в съответствие с определения в ЗКПО¹⁸ срок.

Приходите на фонд „ГВРС“ са отчетени правилно, при спазване на изискванията на ЕБК за 2012 г. и отразяват пълно и точно постъпилите средства.

Спазена е ЕБК при отчитането на приходите в ОКИБ на НОИ и фонд „ГВРС“ към 31.12.2012 г. Приходите са достоверни и отразяват пълно и точно постъпилите средства.

1.2. Трансфери

Получената субсидия от Централния бюджет в размер на 4 519 978 759 лв. е отчетена правилно по подпараграф 31-10 „Получени трансфери (субсидии) от ЦБ (+)“. Най-голям дял от субсидията (93 на сто) е участието на държавата в размер на 12 % върху сбора на осигурителните доходи на всички осигурени лица за 2012 г. (2 369 126 719 лв.) и за покриване недостига на средства (1 848 811 214 лв.)

Получените трансфери от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) са отразени по параграфи 61-01 „Получени трансфери (+)“ (10 530 лв. за обучение по предотвратяване на трудова злополука и професионална болест) и 61-05 „Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост“ (178 180 лв., изплатени от 28-те РУСО и ЦУ на НОИ по програми за временна заетост).

Отразените по подпараграф 61-02 „Предоставени трансфери (-)“ средства в размер на 5 393 639 лв. включват 2 477 968 лв., изплатени на основание²⁰ КСО и 2 915 671 лв. за фонд „Условия на труд“ на МТСП.

Трансферите на фонд „ГВРС“ са отчетени правилно, при спазване на изискванията на ЕБК.

Трансферите в ОКИБ на НОИ и фонд „ГВРС“ към 31.12.2012 г. са отчетени правилно, при спазване на изискванията на ЕБК за 2012 г.

1.3. Разходи

Отчетените разходи по ОКИБ на НОИ към 31.12.2012 г. са в размер на 8 362 149 219 лв. Най-голям относителен дял от общия обем имат разходите за пенсии на стойност 7 217 334 787 лв., правилно отразени по параграф 41-00 „Пенсии“.

По параграф 01-00 „Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения“ са отчетени разходи в размер на 39 609 327 лв. На основание чл. 20, ал. 7 от КСО²¹ и заповеди²² на управителя на НОИ, и директорите на 28-те териториални подразделения е изплатено допълнително материално стимулиране на служителите в размер на 6 952 454 лв. Разпределението на средствата е съгласно чл. 5 от Наредба за формиране и изразходване на средствата за повишаване на квалификацията и материално стимулиране на работниците и служителите на НОИ, утвърдена от управителя на НОИ и чл. 24 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната

¹⁸ чл. 252 от ЗКПО, ал. (1) Когато подателят на обява е длъжник върху кредиторите за съответната година, бюджетното предприятие подава годишна данъчна декларация по образец до 31 март на следващата година. Вж. № 2225437130000112/21.03.2013 г. за издадена данъчна декларация;

²⁰ чл. 11 от КСО, ал. 1 Осигурените за общо заболяване и майчинство, инвалиден поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработни лица имат право на: т.2. парична помощ за материално-технически средства, свързани с уредването; чл. 12, ал. 1 Осигурените за трудова злополука или професионална болест лица имат право на: т. 4. Парични помощи за материално-технически средства, свързани с уредването; чл. 13. Осигурените за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт имат право на: т. 3. Парични помощи за материално-технически средства, свързани с уредването;

²¹ чл. 20 от КСО, ал. 7 Средствата по ал. 2, т. 2-8 и 15 на сто от тези на ал. 2, т. 9 се начисляват и разходват само за повишаване квалификацията и материалното стимулиране на служителите при условия и ред, определени от управителя на НОИ.

²² Одитно докладчето № 5

администрация. Изплатените средства са правилно открити по §§ 01-09 „Допълнително материално стимулиране и други допълнителни възнаграждения“.

По параграф 02-00 „Други възнаграждения и платения за персонала“ са отчетени 4 048 171 лв., от които 1 266 293 лв. за пензатен персонал, част по трудови правоотношения, в т.ч. 182 268 лв. за пензатен персонал, част на основание ПМС № 66/28.03.1996 г. за кадровото осигуряване на някои дейности в бюджетните организации и 148 114 лв. за пензатен персонал, част по трудови правоотношения в изпълнение на програми за временна заетост. Спазени са изискванията на ПМС № 66 при определянето и начисляването на индивидуалните възнаграждения. Правилно са отчетени по съответните подпараграфи изплатените суми на лицата по извънтрудови правоотношения – 481 425 лв., изплатените суми от СБКО за облекло и други – 1 435 387 лв., обезщетения за персонала по Кодекса на труда – 521 938 лв. и болничните за сметка на работодателя – 343 128 лв.

Със ЗБДОО за 2012 г. са утвърдени капиталови разходи в размер на 7 268 800 лв., разпределени за основен ремонт – 1 300 000 лв., придобиване на ДМА – 5 046 800 лв., НМДА – 920 000 лв. и земя – 2 000 лв.

Отчетените към 31.12.2012 г. капиталови разходи са в размер на 2 239 641 лв., от които за основен ремонт – 616 063 лв., за придобиване на ДМА – 1 617 064 лв. и НМДА – 6 514 лв.

Извършените капиталови разходи към 31.12.2012 г. в НОИ са в рамките на планираните, съответстват на утвърдените разчети и са отчетени в съответствие с ЕБК.

При проверката³³ на първични документи за приходи и разходи по банка и каса на СУ „СО“, РУ „СО“ София-област и ЦУ на НОИ се установи, че в ЦУ не е прилаган единен подход при отчитането на разходите за поддръжка и ремонт на МПС, допуснато е стотици операции с едно и също съдържание да бъдат отчитани в някои случаи като поддръжка, а в други като ремонт.

Разходите на фонд „ГВРС“ са отчетени правилно, при спазване на изискванията на ЕБК за 2012 г. и отразяват пълно и точно изразходваните средства.

Спазена е ЕБК при отчитането на разходите в ОКНБ на НОИ и фонд „ГВРС“ към 31.12.2012 г., с изключение на допуснатото отклонение по характер, което не би повлияло на потребителите на информация.

1.4. Операции с финансови активи и пасиви

Основна част от отразените в раздел VII „Операции с финансови активи и пасиви“ са отчетените 4 486 412 лв. по подпараграф 93-39 „Друго финансиране“ разчети с банки в края на отчетния период и погашенето по заем от Световната банка в размер на 3 224 011 лв., отчетено по подпараграф 80-58 „Погашения по дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина“.

По параграф 89-00 „Суми по разчети за постни осигурителни вноски“ в размер на 1 391 354 лв. са отразени разчетите между МФ, НОИ и НЗОК за постни осигурителни вноски.

Спазена е ЕБК при отчитането на операциите с финансови активи и пасиви в ОКНБ на НОИ и фонд „ГВРС“ към 31.12.2012 г.

2. Извънбюджетни сметки и фондове

Финансовият отчет за 2012 г. на НОИ включва отчет за касовото изпълнение на извънбюджетните сметки и фондове („ИБСФ-З“) - Учителски пенсионен фонд (УЧПФ).

³³ Одитно дружество № 6